

# MAGYAR NÉP

## KÉPES HETILAP

**Előfizetési árak:**  
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.  
Egyes szám ára 4.— L.  
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.  
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.  
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:  
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
CLUJ,  
Strada Baron L. Pop 5. szám.  
Megjelenik minden szombaton.

# A nagy császár szülőföldje.

Korzika szigetéről sok szó esik a világsajtóban. Az olaszok magukénak követelik, a franciák szívósan ragaszkodnak hozzá. Lakossága csaknem teljesen olasz. Földje sivár és csupán hadászati jelentősége nagy. Közel negyedmillió lakója nehéz gazdasági viszo-

szülővárosát és a havasok illatát hozza felénk a szél. A száműzött Napoleon mondta egyik barátjának, hogy a tengeren járva „hazámat bárhol felismerném, behunyt szemmel is, arról az édes rozsmaringillatról, amelyet hegyeiről hoz le a szél“.



Korzikai tájkép.

nyok között él. Egyedül a tenger nyújt lehetőséget a megélhetésre és részben a magas hegyein végighuzódó legelők. Franciaországtól délre, nem messze az olasz partoktól terül el. Fővárosa Ajaccio, arról nevezetes, hogy itt született a franciák világhírű császára, Napoleon.

Amint az utazó közel ér Ajacciohoz, remek kép tárul elébe. A kikötő mögött félkörben húzódó hatalmas hegység védi Napoleon

Ajaccio, Napoleon szülővárosa nem sokkal nagyobb Tordánál. Csendes kikötő, tele régi utcákkal és házakkal, amiknek minden köve a nagy korzikai emléket idézi. Napoleon szülőházában ma is látható bölesője, itt vannak régi butorai és azok az emléktárgyai is, amiket anyjának küldött hadjárataiból. Ugyancsak Ajaccióban vannak eltemetve Napoleon szülői.

Ajaccióból kis hegyi vasut vezet a szige-

ten át. Bent a sziget közepén fekszik Corte, a korzikai ellenállás főszékhelye, amelyet annakidején csak nagy küzdelmek árán sikerült a franciáknak elfoglalni. Körülötte a 2700 méteres Monte d'Oro hóval borított hegyláncolatai alkotnak csodálatos diszt. Az egész szigetet valamikor sűrű erdők és bozótrengelgek borították, de ma már a „maqui“, az őserdő eltűnt. A vérbosszu hazája esendes francia tartomány lett, amelyik lassan ugyan, de mégis a fejlődés útjára lépett. Hegyei kö-

zött jó országutak épültek, tengerpartján fürdőhelyek létesültek és lassanként a sziget a békés kirándulók hazája lett. Jelenlegi fővárosa: Bastia, már fejlődött képet mutat, de a régi városnegyed itt is a multat idézi. Bastiával szemben látni lehet Elba szigetét és nem messze ott vannak már az olasz partok. Valamikor Napoleon neve tette híressé Korzikát, ma két nagyhatalom néz itt farkaszemet egymással.

*Dr. Jancsó Elemér.*

## Meghalt orvos-tanácsadónk.

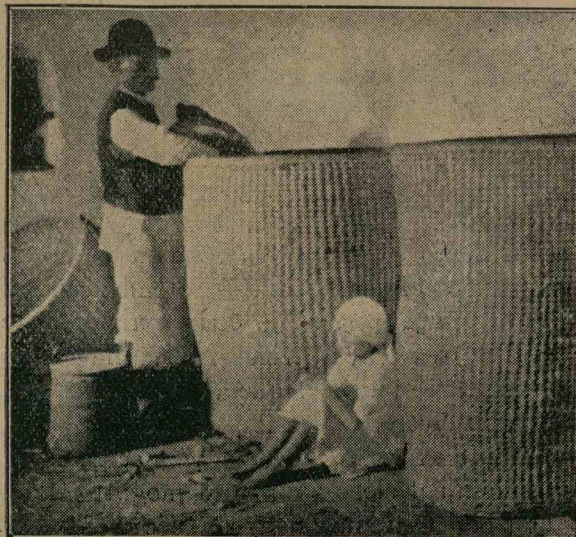


Dr. Gergely Endre.

*Dr. Gergely Endre, lapunknak kezdettől fogva hűséges, jóakarátú és nagytudású munkatársa kiállt a küzdelemből, örök pihenőre tért meg szülővárosának, Kolozsvárnak sírkertjébe. Kolozsvár társadalma mély megilletődéssel fogadta halálának váratlan hírért. Dr. Gergely Endre hivatása mellett a magyar intézményeknek is lelkes munkása volt. Sokat dolgozott a magyarság körök felvirágoztatásán, a természetjárás egyesületének megmentésén, de tudományos téren is, részben írásaival, részben szervező tehetségével, nagy hasznára volt társadalmunknak. S milyen szíves jóakarattal segített minket abban az igyekezetünkben, hogy olvasóinknak egészségügyi ismereteit is gyarapítsuk! Egyidőben elbeszéléscské foglalta jó tanácsait, majd tanácsadó rovatunkat gazdagította azokkal a szakszerű s tapasztalatokból merített bölcs jeleletekkel, amelyeket a tanácskérő levelekre írt válasz képpen. Sajnos, saját egészségét nem tudta megvédelmezni a korai megromlástól. 53 éves korában kellett félbe szakítania áldásos tevékenységét. Bizonyosan olvasóink is hálás kegyelettel gondolnak rá a végső búcsuzás alkalmával.*

## Gabonatartó kosarak.

*Szatmár-megye némely vidékén sajátos háziipar fejlődött ki. A gyékény-sásból nagy, magas kosarakat fonnak, amelyeket a búza eltartására használnak. A gyékénykosarak nagyon megfelelnek a célnak, mert szellősebbek, mint a kenderből készült csákók.*



## Mi történt egy év alatt a külpolitikában ?

Könyvnapárunkban minden évben beszámolunk a fontosabb külpolitikai eseményekről. Idén beszámolónk elmaradt, mert éppen naptárunk megjelenése idején fontos külpolitikai események fordulóján voltunk. Így szükségesnek tartjuk, hogy lapunk ez évi első számában rövid beszámolót adjunk a külpolitikai eseményekről.

Az 1938 év mozgalmasan kezdődött! A spanyol és kínai harcokban nagy ütközetek folytak. Európában érezni lehetett, hogy fontos külpolitikai események készülnek. Ev elején a kisantant külügyminiszterei közül Románia és Csehország külügyminiszterei folytattak egymással fontos tárgyalásokat, Kánya Kálmán magyar külügyminiszter pedig Ciano gróffal tárgyalt. Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök Berlinbe utazott.

Érdekes, hogy mindjárt az év elején híre kelt, hogy Chamberlain angol miniszterelnök új európai béketervet készít elő. Február havának fontos eseménye volt, hogy akkor tartotta meg a Nemzetek Szövetsége századik tanácsulását. Az alkalmi ünnepségek elmaradtak, mert kiderült, hogy a Népszövetséget teljesen át kell szervezni. Megállapítható volt ugyanis, hogy eredményes munkát a régi szervezet alapján nem végezhet. Az orosz megbízott, Litvinov, próbálta a roskaflózó Népszövetséget megmenteni, a nemzetközi felfogás azonban már akkor úgy alakult ki, hogy a Népszövetséget csak gyökeres át-szervezés után lehet megtartani. Február végén újabb fontos események történtek. Ekkor kezdődött meg az a folyamat, amely végeredményében Ausztriának Németországba való bekebelezésével végződött. — A nemzetközi helyzet tavasz felé feszültté vált. Ennek hatása volt, hogy az angol külügyminiszter, Eden, lemondott. Németország és Ausztria viszonya márciusban gyors léptekkel haladt elhatározó döntés felé. Március közepén Németország bekebelezte Ausztriát. Hitler március 14-én Bécsben bejelentette, hogy Ausztria része lett a német birodalomnak. Ettől a fontos eseménytől kezdve aztán a nemzetközi események tengelyébe Németország került. A csehországi német kisebbségek már régóta mozgolódtak, hogy helyzetükön javítsanak. Április közepén táján a szudeta németek ve-

zére, Henlein, bejelentette Hodzsa csehiszlevák miniszterelnöknek, hogy a szudetanémetek teljes önállóságot kívánnak. Ezekután Csehország belső nehézségei fokozatosan súlyosbodtak.

Az eseményeknek nagy lendületet adott Hitler kancellár római látogatása. Ekkor Hitler és Mussolini megállapodtak abban, hogy a Duna-medence államainak helyzetét rendezni kell. Közben Csehszlovákiában a helyzet tovább bonyolódott. Csehország barátai is, mint például Franciaország, azt a tanácsot adták a cseh kormányoknak, hogy dolgozzon ki új kisebbségi törvényt. A csehszlovákiai kisebbségek körében ugyanis mind erősebb mozgalom volt észlelhető. A csehszlovákiai magyar kisebbség vezetői is Angliába utaztak és ott a csehszlovákiai magyarság helyzetéről folytattak tárgyalásokat. Hitler kancellár németországi látogatásra hívta meg közben Horthy magyar kormányzót és nyilvánvaló volt, hogy a két államfő között fontos tárgyalások fognak lefolyni. A külpolitika élénk zajlása következtében Európa nyíltan sodródott a háboru veszedelme felé. Közben többször enyhült a helyzet, végeredményben azonban azt lehetett megállapítani, hogy Csehország és Németország között rövidesen kenyértörésre kerül a sor. Ez egyideig még nem következett be, mert a nyugati nagyhatalmak mindent elkövettek, hogy a német-cseh viszályt békésen intézzék el. Az angol kormány és különösen Chamberlain miniszterelnök mindent megtettek, hogy az európai háboru kitörését megakadályozzák. Közben Németország és Olaszország szoros összefogása következtében a nyugati nagyhatalmak Csehszlovákia megmentésére irányuló kísérletei kudarcot vallottak. Szudéta-német földön mind súlyosabbá vált a helyzet és szeptember végén Hitler vezér és kancellár egy beszédében nyíltan követelte, hogy a csehek adják át a németek által lakott vidéket. Már-már úgy látszott, hogy a háboru kitörése elkerülhetetlen. Ekkor Chamberlain kezdeményezésére Hitler, Mussolini és Chamberlain Münchenbe összeültek és véglegesen döntöttek Csehszlovákia és Németország viszályának ügyében. Ettől kezdve aztán semmi sem akadályozta meg Csehszlovákia

határainak megváltoztatását. Párhuzamosan a német követelésekkel, Magyarország is bejelentette igényeit a magyarok által lakott, felvidéki területekre. Nemsokára azután, hogy a németek és lengyelek megszállották a számukra ítélt területeket, Ciano olasz külügyminiszter és Ribbentrop, német külügyminiszter a bécsi egyezményben megállapították, hogy Csehszlovákia milyen területeket kell, hogy átengedjen Magyarországnak.

A nagy változások nem hozták meg a remélt nyugalmat. Az év utolsó hónapjában Franciaország és Olaszország között keletkezett erős ellentét gyarmati kérdésekből kifolyólag. Valószínű, hogy hosszú ideig el fog még tartani, amíg ez a kérdés nyugvópontra

jut. Fontos eseménye volt a külpolitikának Ciano gróf külügyminiszter Magyarországon tett decemberi látogatása. Az olasz külügyminiszter budapesti látogatása alkalmával Magyarország és Jugoszlávia megbékélését készítette elő.

1938 tehát sok érdekes változást hozott a külpolitikában, azonban még nagyobb azoknak a kérdéseknek a száma, amelyek a jövőben megoldásra várnak. Az általános helyzetből és a nagyhatalmak magatartásából talán arra lehet következtetni, hogy sikerülni fog az ellentéteket békésen elrendezni, mert általános a felfogás, hogy egy új világháború minden nemzet számára végzetes lenne.

## Külföld.

Nagy sikert értek el a spanyol nemzeti csapatok. A spanyol nemzeti csapatok váratlanul támadást intéztek a köztársasági csapatok arcvonalá ellen és a köztársasági arcvonalat négy helyen áttörték. A nemzeti csapatok a siker hatása alatt tíz kilométerrel előrenyomultak és több községet, továbbá sok fontos magaslattal foglaltak el. A köztársasági kormány elismeri a nemzeti csapatok sikerét és hír szerint azzal a gondolattal foglalkozik, hogy székhelyét Barcelonából áthelyezi, mert ha a nemzetiek további sikereket érnek el, sor kerülhet Barcelona elfoglalására is.

Ciano február közepén utazik Lengyelországba. Ciano gróf, olasz külügyminiszter varsói utjának időpontját megállapították. Ciano február 15-én utazik Varsóba.

Tovább folytatódnak a japán-szovjet tárgyalások. Közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt célzatos hírek jelentek meg arról, hogy Japán és

Szovjetország között a helyzet annyira kiélesedett, hogy a háború minden pillanatban kitörhet. Sőt arról is irtak egyes külföldi újságok, hogy a japán és orosz katonaság között véres összeütközések történtek. Ezzel szemben megállapítható, hogy Litvinov orosz külügyi népbiztos és a moszkvai japán nagykövet között bizonyos ellentétek elintézése céljából a tanácskozások tovább folynak és így az orosz-japán ellentétről keletkezett híradások nem felelnek meg a valóságnak.

Tescsen vidékéről kiutasították a cseh alattvalókat. A cseh hatóságok Cseh-Szlovákiából nagyon sok lengyel alattvalót utasítottak ki. Válaszképpen a lengyelek Tescsen vidékéről az összes cseh alattvalókat kiutasították.

Tüntetés a londoni királyi palota előtt. A londoni királyi palota előtt 11 ezer munkanélküli tüntetést rendezett. Követelték, hogy bocsássák be őket a királyi palotába, mert a királynak kérvényt akarnak átadni. A rendőrség a tömeget nem tudta szétoszlatni. Végül

is egy kisebb küldöttséget be bocsátottak a királyi palotába és egy udvarnagynak átadták a munkanélküliek kérvényét azzal, hogy azt a Skóciában ünneplő György királynak küldjék el. A kérvényben a munkanélküliek arra kérték a királyt, hogy számukra sürgősen utaljon ki segítyt, mert sem élelmiszerük, sem fájuk nincsen.

Mit írnak a jugoszláviai újságok Ciano budapesti útjáról? A jugoszláviai újságokat feltűnő módon foglalkoztatja Ciano gróf belgrádi látogatása. Reményüket fejezik ki, hogy Ciano gróf januári látogatása alkalmával Magyarország és Jugoszlávia viszonya rendeződni fog.

Mozgósított Olaszország Afrikában? Az olasz-francia viszály változatlanul tovább tart. Erdemi tárgyalásokra Chamberlain olaszországi útja alkalmával fog sor kerülni. Hír szerint az olasz hadügyminiszterium elrendelte a mozgósítást és Abesszinia északi részén több százezer főnyi csapatot vontak össze az olaszok.

A francia külügyminiszter találkozott a lengyel külügyminiszterrel. Beck lengyel külügyminiszter egy franciaországi fürdőhelyre utazott gyógykezelés céljából, ahol találkozott Bonnet francia külügyminiszterrel. A francia külügyminiszter aziránt érdeklődött, hogy Lengyelország milyen magatartást fog tanúsítani, hogyha a tavasz folyamán Németország támogatásával megkezdődnek az ukrán függetlenségi harcok?

Távíratot váltottak a román és magyar külügyminiszterek. A magyar és román külügyminiszterek kinevezésük alkalmával egymással távíratot váltottak. A távíratok hangja szíves és hangsúlyozza a két ország békés együttműködésének szükségességét.

Az orosz „tisztogatás“ mérlege. Többször megemlékeztünk arról, hogy az orosz szovjet vezetősége a vörös hadsereg törzstiszti és tiszti karában véres „tisztogatási“ munkát végzett. Hiteles és megbízható forrásból származó adatok szerint 1937 május hónapja óta a szovjet vezetősége húszezer tisztet tartóztatott le. A foglyok nagyrészt kivégezték. Az orosz tisztikar sorainak megritkítása nagy bajokat okozott a hadsereg vezetésében. Azzal igyekeztek pótolni a tiszthiányt, hogy a katonai iskolák növendékeinek tanulmányi idejét megrövidítették. Az elmondottak bizonyítják, hogy az orosz hadsereg harc-képessége nagyon gyenge.

Lefolytak Jugoszláviában a választások. A jugoszláviai választások a kormány győzelmével végződtek. A választási úzdelem mérlege négy halott és tizennégy súlyos sebesült.

A magyarországi földreform. A magyarországi földreformjavaslat szerint tíz év alatt egymillió holdat fognak a magyar földnélküli falusi lakósnak juttatni. A kisajátításnak különböző mértéke lesz a különböző birtokos osztályokkal szemben. Elsősorban a zsidók, külföldiek és részvénytársaságok birtokai kerülnek felosztásra. A földigénylők egyelőre bérlet formájában fogják a földet megkapni.

Szovjet-Ukrajnában nem szabad hallgatni a cseh rádiót. Moszkva jelentés szerint a szovjet hatóságok közhirre tették, hogy azokat az állampolgárokat, akik a cseh rádiót hallgatják, 20 évi fegyházbüntetéssel sújtják.

Megsemmisítették a cseh kommunista képviselők megbízatását. Cseh-Szlovákiában a kommunista pártot feloszlatták. A kommunista párt 25 képviselőjének megbízatása megszűnt. Fel-tűnő, hogy Prága város polgármesterhelyettese is Kommunista volt.

## Rövid hírek

Nagy tűz volt a galaci vasúti műhelyben. A galaci vasúti műhelyben tűz ütött ki. A tűz a műhely épületeit elhamvasztotta. A kár tíz millió lejre rug.

Nagy viharok voltak az egész országban. Az egész ország területén nagy viharok pusztítottak. Bukaresti és az ország több tartományában a telefon és táviró összeköttetés több napig meg volt szakadva.

Helyreáll a vasúti forgalom Magyarország és Cseh-Szlovákia között. Magyarország és Cseh-Szlovákia között január 9-én éjszaka helyreáll a vasúti forgalom. A két ország között a vasúti forgalom szeptember óta szünetel.

Tízóra emelik fel Németországban a munkaidőt! Az intézkedés azzal áll összefüggésben, hogy az angol fegyverkezési terv ellensúlyozására az összes németországi üzemek fokozott módon fognak dolgozni.

Kiütéses tifusz a Regátban. Dorohoi megye több községében kiütéses tifuszjárvány lépett fel. A hatóságok szigorú intézkedéseket tettek a járvány elfojtására.

Meg akarták mérgezni Sziám miniszterelnökét. Sziám délkelet-ázsiai állam miniszterelnökének ételébe mérget kevertek. A miniszterelnök és egész családja súlyosan megbetegedtek.

## Cséplőgépek

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.  
Budapest gyártmánya ismét kapható. — Szegecselt ráma, szétszedhető és négyszer fordítható dobosár, kétsoros önbeálló golyócsapágyak, tekalemit zsirozás

## M E D I C A G O

Az eddig legjobban bevált és kipróbált kalapácsos őrlőgép. — Mindenféle gazdasági és ipari gépek. Kedvező fizetési feltételek. — Kérjen ajánlatot.

Román Gépkereskedelmi és Autóforgalmi Rt.  
Cluj-Kolozsvár, Calea Traian 33. — Telefon 25-67.

## Újévi kezdeményezések.

Chamberlain római látogatása, amely elé az egész világ közvéleménye hatalmas érdeklődéssel fordul, az újesztendő legnagyobb külpolitikai jelentőséggel bíró eseménye. A legújabb jelentések szerint Chamberlain január 11-ikén érkezik Rómába és három napot tölt az örök városban s az utolsó nap kihallgatáson jelenik meg a Szentatyánál is. Kétségtelen, hogy Chamberlain római látogatása Anglia és Olaszország közötti barátság kimélyítését célozza, de az előjelekből ítélve mégis sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak az angol miniszterelnöknek azok a tanácskozásai, amelyek Franciaország és Olaszország között kiélesedett viszonyt akarják megjavítani. Habár a francia diplomácia, különösen a francia sajtó élénk harcot folytatott Chamberlain közbelépése ellen, mégis nyilvánvaló már, hogy az angol miniszterelnök a diplomáciai formák betartásával közvetíteni fog Franciaország és Olaszország között. Ez a közvetítés a világbéke szempontjából nagy jelentőséggel bír. Olaszország ugyanis olyan követeléseket támasztott Franciaországgal szemben, amelyek ellen nemcsak a francia diplomácia, hanem az egész francia közvélemény és sajtó is a legélesebben tiltakozott. Olaszország ugyanis meg akarja erősíteni a Földközi tengeren befolyását, a tuniszi helyzetet biztosítani akarja Djibutti keresztül az Abessziniába való szabad közlekedési vonalát és ezenkívül a Szezi csatorna részvénytársaság részvényeiből is egy igen jelentős részt a maga részére követel. Olaszország tehát világhatalmi befolyását bizonyos tekintetben Franciaországgal szemben növelni akarja. Ebben az igénylésben Németország is kitarat mellette és így könnyen olyan területre toldódhatott volna a két ország közötti viszálykodás, amely világháborúra vezetett volna.

Chamberlain az újesztendőben is a béke angyalának szerepére vállalkozott. Müncheni programját teljes egészében végre akarja hajtani még a legnagyobb áldozatok árán is biztosítani akarja az európai békét. Franciaország diplo-

máciaja hiába tiltakozott az angol miniszterelnök közvetítő beavatkozása ellen, Chamberlain mégis csak Franciaország és Olaszország között közvetíteni akar és római látogatásának a legnehezebb erőpróbája lesz, hogy az olasz és a francia érdekeket olyan formán tudja egyensúlyba hozni, hogy azzal mindkét állam megedződését kivívja s Európát újból megvédje egy kirobbanó háború veszedelmétől.

\*

Minket romániai magyarokat közelről érdekel még többek között Csáky István gróf magyar külügyminiszternek az a cikke, amelyet újév alkalmából egy pesti lapban írt. Csáky magyar külügyminiszter mindenekelőtt a békéről írt. Hangsúlyozta, hogy Magyarország a jövőben is kitarat a Róma-berlini tengely mellett, tovább építi a Lengyelországgal való barátságot és tovább szövögeti a Jugoszláviával való jószomszédi viszonyt. Csáky magyar külügyminiszter azután hangoztatta a szomszédos államokkal való jóviszonyt s kijelentette, hogy ennek a jóviszonynak a kialakulása a jövőben attól fog függni, hogy a szomszédos államok az ott élő magyar kisebbségekkel szemben milyen magatartást tanusítanak.

Ugyanakkor örömmel állapítjuk meg azt is, hogy Gafencu román külügyminiszter ugyancsak a szomszédos államokkal való békés együttélés elvét hangoztatta és dr. Willer József volt magyar képviselő előtt kijelentette, hogy habár szorosan nem tartozik munkakörébe, mégis élénk figyelemmel kíséri az itt élő magyarság sorsát és rövid időn belül személyi érintkezést fog keresni a romániai magyarság vezetőivel.

A román és a magyar külügyminiszterek nyilatkozatai mindenesetre reményt nyújtanak arra, hogy a román kormányzat az új rezsimben nem feledkezik meg az itt élő magyarságról s az új kisebbségi törvény keretében és a kisebbségi fő-kormánybiztosság közreműködésével rövidesen meg fogja oldani a magyarságot érdeklő függő kérdéseket.

A tapasztal és tanult gazda termését megháromszorozhatja. A hosszú téli esték alatt a legjobb tanácsadó:

**Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc**

# GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas számos magyarító képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve.

A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal

együtt csak **80 Lei**, a bolti ár egyébként 90 Lei. — A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert az utánvételes postázás lényegesen többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenki mielőbb megszerezni a **GAZDATUDOMÁNY** című könyvet!

## Hírek

### Öfelsége napiparancsa az ujesztendőben.

II. Károly király Öfelsége az újév alkalmából napiparancsot intézett a hadsereghez. Az uralkodó az újévi napiparancsban figyelmezteti a hadsereget, hogy teljesítse hiven kötelességét. A napiparancsban említést tesz Öfelsége arról, hogy a hadsereg felszerelése 1939-ben gyorsabb ütemben fog folyni. A napiparancsból a következő szavakat emeljük ki:

— *Könyörögjünk mindnyájan a Mindenhalóhoz, hogy az új esztendő békét és nyugalmat hozzon. Hadseregemnek azonban fel kell használnia ezt az időt a megerősödésre és felkészülésre. A múlt megtanított bennünket arra, hogyan tudjuk csorbitatlanul megőrizni — a román harcos rátermettsége és vitézsége által — nemzeti létünket és egyesíteni a román népet.*

Az újév alkalmából a honvédelmi miniszter is napiparancsot intézett a hadsereghez és a napiparancsban a katonai erények ápolására és a kötelességek hiven való teljesítésére hívta fel a hadsereg figyelmét.

Nagy lelkesedéssel folyik egész Romániában az új párt szervezkedése. A Nemzeti Ujjászületés Frontjának szervezése egész Románia területén nagy sikerrel folyik. Több vidéki központban jelentek meg a Kormány képviselői és rámutattak a fontos feladatra, amelyet az új pártnak be kell töltenie. Az új pártba való beiratkozások az ország minden részén folynak és a párt tagjai-

nak száma napról-napra növekszik. Volt állami méltóságok, tábornokok, a szellemi élet vezetői és a gazdasági élet munkásai egyaránt vállalják a Nemzeti Ujjászületés Frontjának munkaközösségét. Ez népszavazásszerű bizonyítéka annak az ujjáépítő és magasabbra törekvő lendületnek, amely II. Károly király Öfelsége bölcs vezetése alatt, Románia javára mos megy teljesedésbe.

Hűségnyilatkozatot tett több, volt vasgárdista vezető. Több, volt vasgárdista vezető bűnbánó hűségnyilatkozatot tett. Az egyik többek között következőket mondja nyilatkozatában:

„Arra a meggyőződésre jutottam, hogy csak a munka erősítheti meg és boldogíthatja az országot, nem pedig az olyan megnyilatkozások, amelyek megzavarják az ország nyugalma és feltartóztatják a nemzetet történelmi haladásában.”

Fontos értekezlet volt Öfelsége elnöklete alatt. Öfelsége elnöklete alatt fontos értekezlet folyt le, amelyen hadfelszerelési kérdéseket tárgyaltak meg. Az értekezleten több miniszter vett részt.

A külügyminiszter rádióbeszéde. Gafencu, külügyminiszter a bukaresti rádióban ismertette Románia külpolitikáját. A külügyminiszter elmondotta, hogy Öfelsége II. Károly király külföldi útja minden irányban megszilárdította Románia külföldi kapcsolatait. Hangoztatta a külügyminiszter, hogy Románia teljes bizalommal támaszkodik a Balkán-egyezményre. Foglalkozott beszédében a zsidó kérdéssel és kijelentette, hogy Románia nyomatékosan arra fogja kérni a gyar-

matokkal rendelkező államokat, könnyítsék meg a zsidó kérdés békés és végleges megoldását. A külügyminiszter a román kormány kisebbségi politikájával kapcsolatban hangoztatta, hogy a kisebbségek az alkotmány és az ország törvényeinek keretein belül szabadon élhetnek Románia területén.

Rendet teremtett a belügyminiszter! Mind a belföldi, mind a külföldi ujságok kiemelik, hogy a belügyminiszter erős, de igazságos kézzel tisztította meg az országot néhány hónap alatt azoktól a nemkívánatos elemektől, amelyek Romániának sokat ártottak. Ezzel a belügyminiszter nagy érdemeket szerzett.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt Galac közelében. A karácsonyi ünnepek előtt két súlyos vasuti szerencsétlenség történt. Az egyikről, amely Balázsfalva közelében történt, röviden már beszámoltunk. A másik ennél sokkal nagyobb arányú volt és rengeteg halott áldozatot követelt. Galac közelében két személyvonat nyílt pályán, teljes sebességgel haladva, összeütközött. A szerencsétlenség következtében két mozdony és hét vasuti kocsi pozdorjává zuzódott. Az összeütközés alkalmával 102 ember meghalt, 325 megsebesült. A vizsgálat során megállapították, hogy a szerencsétlenséget helytelen forgalmi eljárás idézte elő. A vizsgálat után több vasuti tisztviselőt letartóztattak. A vasuti igazgatósága intézkedett, hogy a halottak hozzátartozóinak járó kártérítést sürgősen fizessék ki.

## Menekülés a gazdáltság állapotából.

A kisebbségi kérdéssel megint sűrűn eszik szó mostanában. A multhoz képest azonban nagy változás mutatkozik a kérdés intézésében. Ezelőtt a Népszövetség felé tekintettek az érdekelt felek, azok is, akiknek panaszai voltak, azok is, akik ellen a panaszok fölmerültek.

Mi tudjuk legjobban, hogy ez a módszer nem vált be, a Népszövetség nem fejtett ki kellő erélyt a kisebbségi ügyek intézésében. Igen nagy részben ez a mulasztás okozta, hogy Csehszlovákiában a kisebbségi lakosság levált az ország testéről.

A kérdést most minden jel szerint helyesebb alapon fogják föl az érdekelt államok. A Népszövetséget számitáson kívül hagyják és saját maguk igyekeznek a bonyodalmakat megelőzni. Ilyen irányatról értesülünk abból a beszédből is, amelyet Gafencu külügyminiszter mondott közelebről. Románia belső és külső politikájának ismertetése közben a következő kijelentéseket tette:

— Az ország határai között az összes kisebbségek számára, akik közül egyeseket az ország földjéhez a munka hosszú századai kapcsolnak és olyan műveltség, amely a legtöbbször hasonlít és megegyezik a mi kulturánkkal. Románia teljes erejével törekszik biztosítani teljes mértékben azokat a jogokat, amelyeket az alkotmány és az ország törvényei megadnak. A kisebbségi fő kormánybiztosság felállításával élénk bizonyítékát adta annak az óhajának, hogy

biztosítsa a kisebbségi elemeknek a román országhoz való lakossággal való békés együttélését. A fő kormánybiztosság működési szabályzatának közzétételével kijelölte mindazokat a jogokat, amelyeknek ezek a kisebbségek örvendenek és irányelveket adott a közigazgatás szerveinek a jogok teljes üszteletbontartására. A kormány, erős figyelemmel kíséri ezeknek a közigazgatási utasításoknak végrehajtását. Természetesen, hogy ez az igazságos rend nem vonatkozhatik azokra a kisebbségi elemekre, akik tevékenységüket nem akarják a román állam keretében kifejtetni.

A beszéd jó szándékról és helyes megítélésről tesz bizonyosságot és azért a gyakorlati megvalósításokat bizalommal várjuk.

Magyarországon Imrédy miniszterelnök nyilatkozott a kisebbségi ügyek rendezéséről. Ott főként a németek kívánságait kell kielégíteni, akiknek száma mintegy félmillió. A magyar kormány máris sok kérdést juttatott gyakorlati megoldásra: az állami iskolákba járó német gyerekek számára biztosította az anyanyelven való oktatást, a német felekezeti iskoláknak állami segítséget ad, német középiskola és tanítóképző felállítását vette tervbe. Ezek az intézkedések a német birodalomban is nagyon jó benyomást tettek, hiszen ugyanabban, hogy a magyarok be is váltják ígéreteiket.

Ezek a példák azt mutatják, hogy a kisebbségi kérdés sikerült a gazdáltság állapotából.

Farkascsoroda támadása Tataros községben. A Máramaros megyei Tataros községet kiébezett farkascsoroda támadta meg. A falusi lakosság fejszékkel és dorongokkal felfegyverkezve hareba bocsájtkozott a farkasokkal. Nagy küzdelem után sikerült a farkasokat a faluból kiűzni. Az életre-halálra menő küzdelemnek két halálos áldozata van. Juran Zabaci és Fedor Románu föld-

műveseket a farkasok földmunka-területek és őszmariák. A két földműves az elszáradott mulyos sebesülés következtében meghalt. A falusiak 14 farkast öltek meg.

Magyar tantervek a londoni egyetemen. A londoni egyetem tanácsa az egyetemen előadott magyar tanterveket egyenrangúknak nyilvánította a többi egyetemi tantervekkel. Ez azt jelenti, hogy a londoni

egyetemen eszentul a magyar tantervet tantervek alapján is el lehet nyerni a legmagasabb minősítésű rangfokozatot. Franciaország és Románia barátsága megrendíthetetlen. Tataroson, Románia párti nagykövete, midőn megbiró levelét Lebrun francia köztársasági elnöknek átadta, hangsúlyozta, hogy Románia és Franciaország barátsága megrendíthetetlen.

Színházok és színházok legérdekesebb pillanatai a színpadon. Rendkívül érdekes cikket közöl erről a Délbáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Játszának bizalommal a Loteria de Stat  
**COLECTURA OFICIALA - nál**

Régálrusítóhely: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46.



A külügyminiszter érdeklődik a kisebbségi kérdés iránt. Willer József képviselő kihallgatáson jelent meg Gafencu külügyminiszter előtt. Üdvözölte külügyminiszterrel való kinevezése alkalmából, majd előterjesztést tett neki a romániai magyar kisebbségek helyzetéről. Gafencu külügyminiszter a rég barátsággal fogadta Willer Józsefet s őszinte érdeklődést mutatott a kisebbségi kérdések iránt. Kijelentette, hogy bár ezek a kérdések nem tartoznak közvetlenül ügykörébe, legközelebb személyesen fogja felvenni az érintkezést a romániai magyar kisebbség vezetőivel. Willer dr. azzal az érzéssel távozott a külügyminiszteriumból, hogy Gafencu külügyminiszter valóban szívén viseli az ügyet, jóindulattal viseltetik a kisebbségek iránt és komolyan óhajtja a kisebbségek ügyeinek rendezését. Willer József dr. néhány konkrét esetben kért a külügyminisztertől támogatást, amit Gafencu meg is ígért.

Mi hoz jó szerencsét az új esztendőre? és mit követtek el egy év alatt Guineától New-Yorkig a tenger mai kalózai? Ezekre a kérdésekre felel Tolnai Világlapja rendkívül gazdag és érdekes tartalmu legújabb száma.

**Romániai zsidók kitelepítéséről tárgyal Angliával a kormány.** A román kormány tárgyalásokat kezdett az angol kormánnyal, hogy tegye lehetővé 150 ezer romániai zsidónak az angol gyarmatokra való kivándorlását. A terv szerint évente 50 ezer zsidó vándorolna ki Romániából, így három év alatt lehetne a kivándorlást lebonyolítani. Elsősorban Bukovina, Beszarábia és Máramaros területéről akarja a kormány a zsidókat kitelepíteni. A kivándorlás költségeinek egy részét a román kormány fogja fedezni.

### Mit hoz gazdasági téren az új esztendő?

Régebben az újév tulnyomólag jó reménységet hozott. Ma, sajnos, gazdasági téren is olyan bizonytalanság uralkodik, hogy jó és szép reménységek háttérbe szorulnak, az emberiség lelkén az aggodalom lett urrál. A múlt évben az egész világon belpolitikai és külpolitikai mozgalmak és változások nyugtalanították a lelkeket. Ennek következtében a nyugtalanítás átterjedt gazdasági térré is és 1938 második felében gazdasági válság hullámai árasztották el az emberiséget. Nyár végétől kezdve megromlottak a termelési és kereseti lehetőségek, a piacon nagy bizonytalanság lett urrá, amely az árak szeszélyes és bizonytalan alakulását eredményezte. Ilyen körülmények között nem csoda, hogy ha az új évet váró ember lelkében a boldog és szép reménységek helyett aggodalmas izgalom észkelődött be. Közel egy évtizeddel ezelőtt kezdődött a gazdasági válság, amely legelőször pénzügyi téren jelentkezett és a pénzügyintézetek sorsát pecsételte meg. Innentől kezdve aztán az emberiség életlehetősége megromlott és csak két-három esztendővel ezelőtt kezdett kis mértékben helyreállni az egyensúly. Ekkor azonban a javulást megakasztotta a külpolitikai bizonytalanság.

szakaszokból tevődik össze. Ezek a szakaszok állandóan mély és magas pontok között hullámoznak. A világgazdasági események tanulmányozása azt az eredményt adta, hogy a gazdasági élet válságának mélypontja 1938 őszén következett be. Így bizonyos reménységgel lehet az 1939 év elé tekinteni. Igaz, hogy a jó és szép reménységeket nagyon megronthatják a nemzetközi bonyadalmakból fakadó bizonytalanságok, azonban ezen a téren is bizakodhatunk, mert a nagyhatalmak minden törekvése az, hogy az ellentéteket békés tanácskozások során intézzék el. Ha tekintetbe vesszük ezt és meggondoljuk, hogy a gazdasági válság is túlhaladt a mély ponton, azzal a reménységgel tekinthetünk a jövőbe, hogy *gazdasági téren jobbat fog hozni az újesztendő, mint amivel elbucszott tőlünk az óév.*

Bizonyos azonban, hogy bármilyen foglalkozást is folytasson valaki, munkájának értékét és eredményt a *szorgalom* és *takarékosság* kölcsönöz. A szorgalom és takarékoság a dolgozó ember kezében varázs-eszközök, amelyeknek segítségével átküzdheti magát a bajokon és veszedelmeken. Ezért tehát *igyekezzék mindenki az újesztendőt a szorgalom és takarékoság jegyében megkezdeni!* Így bizonyára Isten áldása lesz azon a munkán, amelyet a kielölt munkakörben végez.

Lássuk, mit várhatunk az újévben? A világtörténelem tanulmányozása mutatja, hogy minden politikai és gazdasági jelenség

A large, stylized illustration at the top of the page. On the left, there are several wooden barrels and a basket. In the center, a cow and a horse are depicted. On the right, a person is standing next to a piece of agricultural machinery. The word "GAZDASÁGI" is written in large, bold, capital letters across the middle of the illustration, and "TUDOMÁNY" is written below it in a similar style.

# GAZDASÁGI TUDOMÁNY

## A Magyar Nép gazdasági cikkeinek hatása a szórványokban élő magyarságra.

Népünk boldogulása szempontjából nagyon fontos, hogy megismerje a földet, melyet művel; fontos, hogy megtanulja melyik talajnak milyenek a tulajdonságai; melyikben mit lehet termelni. Tudnia kell az is, hogyan kell a talajt feljavítani, milyen állatokat kell tartania, ezeket hogyan kell gondoznia. Meg kell tanulnia, mit hogyan lehet értékesíteni a legjobban.

Tehát tanulnia kell. De honnan? „Az öregebb gazdaktól“... mondhatja valaki. Igaz! De az a tudomány, ami a régi időben elég volt az öregeknek, illetve az akkori gazdáknak, — ma már a változott viszonyokban nem elegendő. Mintha megváltozott volna feletünk még az időjárás is és alattunk a föld minősége is. Ma fokoznunk kell a föld hozamát! Minél kevesebb munkával, többet termelni. Az ehhez szükséges tudományt kell megadni a gazdáknak. Előadások és főképpen gyakorlati bemutatások által kellene tanítani. Ezt azonban ezelőtt 18 évvel még a Gazdasági Egylet sem tudta megtenni. Égetően szükség volt egy olyan néplapra, amelynek közleményei megfelelnek a mi földmives népünk igényeinek kielégítésére. A társadalom minden rétege tudja, hogy az iparos a maga önképzését szaklapjában találja meg, — a földmivesnek is a maga önképzéséhez szükséges hasznos tudnivalókat a maga szaklapjában kell megtalálnia. Van-e ilyen lap, vagy nincs? Jaj, ha nincs! — De az isteni gondviselés örökös munkáját éppen a földmives embernek van módjában a leginkább észlelni. Az elvetett mag ezer veszélyen át, mint aranykalász várja a sarlót. Mennyi gondviselés szükséges addig! És ott a gondviselés a földmives nép mellett a nehéz gazdasági viszonyok idején is. Jóakarátú emberek támadtak, kik szent meggyőződéssel vallották: „a tudás hatalom!“ Ezt hirdeti nekünk 18 év óta a Magyar Nép.

A Gazdasági Egylet a maga előadásaival is igen hathatósan szolgálta népünk gazdasági érdekeit, — de ennek a munkának is frontharcosa volt a Magyar Nép. — A nagyobb számban élő magyar testvérek olyan szerencsések voltak, hogy a Magyar Nép kezdeményezésére a Gazdasági Egylet igen szép és hasznos előadásokat és gyakorlati bemutatókat tartott részükre.

Sajnos, nem kaphattak ilyen előadásokat, gyakorlati bemutatásokat a szórványokban élő magyarok. Pedig sokan élnek szórványokban! Itt végezte el igazán áldásos munkáját a Magyar Nép! Csak egy rövid pillanást vessünk arra a munkára, amit a Magyar Nép eddig végzett a szórványokban élő magyar földmivesek gazdasági életében.

Nézzünk meg egy olyan szórványban élő magyar kiscgazdaságot, ahova a Magyar Nép kezdettől, vagy régen jár. Eltűnt az üszkös búza. Nem füstöl a cséplőgép az üszöktől. Elmult az a hiedelem, hogy az üszök léte vagy nem léte a vető ember kezétől függ. Már a magtisztítás dönti el e kérdést. A búzaföld előkészítése szakszerűen történik.

Eltűnt a rozsdának kevésbé ellenálló piros esőré búza s helyét elfoglalták a különféle nemesített fajta búzák. — Van őszi szántás. Itt nem kell kormányrendelettel reákvényszeríteni a gazdát őszi szántásra. Ezt a Magyar Néptől kapott sok jó tanácsra elvégzi céltudatosan, önként. A rétek boronálása sem idegen előtte. Műtrágyák termésfokozó hatása sem kétséges előtte. Ma a szórványgazda is a legjobb ekét használja. Óriásit haladt azon a téren is, hogy mit termeljen. Láttam egyszerű földmives embert, aki komolyan foglalkozik a mogyoró termelés kérdésével. Zsebében a Magyar Nép és annak utmutatásával ülteti Herman rendszerű kukoricáját. Ön-

tőzi oltványait. Permetezi gyümölcsfáit. Centivel méri a gödröket, melyeket kellő időben és nagyságban készít. — Fákat fiatalít. Enyvyűrűket használ! Erről eddig fogalmunk sem volt. Ősszel ülteti a fát. Oldalas helyeit beülteti diófával. Állatai nem a régi módon vannak gondozva. Pekk, Futor, Distol nem ismeretlenek, hanem rendszeresen használtak. Nagy súlyt helyez arra, hogy jól megválasztott fajtákat tenyésszen, mert tudja, hogy ezek tartása biztos és jó jövedelmet ad. Tudja a tejhozam fokozásának lehetőségét. Trágyalé felhasználását, felfogását. Trágyagödör helyes készítését.

Ha csak ezt vettük észre, akkor is sokat láttunk! Állítom, testvéreim, hogy ez itt nálunk, a szórványokban egyedül a Magyar Nép munkája. Szép eredmény! Nincs még egy

lap, amelyik ilyen nagy eredményt ért volna el!

Ezért a szép eredményért mi, szórványban élő magyarok mit adhatnánk azoknak, akik a tudomány hatalma által akarnak miniket megtartani, erősekké tenni? Mit! Egy halk köszönetet s adjuk a mi tudásvágyunkat és kérjük, hogy ezt a vágyat még sok időn keresztül elégtésék ki. Tudom, hogy a Magyar Nép szerkesztőinek csak az az óhajuk, hogy minél több asztalon megnövelhesék a darab kenyeret. Ezt akarják s nem mást. Becsületes, igaz és önzetlen jó szándék.

Magyar testvérek! Adjunk alkalmat arra, hogy e szándékukat valóra válthassák!

Fekete Károly,  
ref. lév. lelkész.

**Nagy terveket fog megvalósítani a földművelésügyi miniszter.**

Joneseu Sisestí, földművelésügyi miniszter a folyó évben nagyarányú gazdasági terveket fog megvalósítani. Elsősorban a mezőgazdasági termékek értékesítésének kérdését óhajtja megoldani olyan módon, hogy az a gazdákra nézve előnyös legyen. Főleg ugyanis az a helyzet, hogy a közvetítő kereskedelem sok esetben kihatározza a gazdák élelmiszerhelyzetét és a gazdák értékeken alól kell, hogy értékesítsék termékeiket. A miniszter másik nagy terve, hogy az erdők kitermelését észszerűvé és gazdaságossá kívánja tenni. Végül egyik legfontosabb munkája lesz a földművelésügyi miniszternek, hogy Románia egyik legnagyobb nemzetközi kincsének, a halban gazdag vizeknek, a helyes felhasználását is meg fogja valósítani.

**Miért nem lehetett fehérlistát örölni az ünnepek előtt?**

Egy idő óta a vámmalmoknak a fehérlistát örölését esetről-esetre engedélyezték ünnepek tájékán. A falusi lakosság idén is felkészült, hogy karácsony előtt fehérlistát öröljön, az ünnepi kalácsok és sütemények számára. Sajnos azonban, a legtöbb helyen nem tudtak a falusi gazdák fehérlistát örölni. A helyzetet az idézte elő, hogy a hatóságok megengedték most is, hogy a vámmalmok ünnepek előtt fehérlistát öröljenek, a rendelet azonban elkésve érkezett és olyan kikötéseket tartalmazott, amelyeknek végrehajtása a malmosok részéről hosszabb időbe kerül. Így például a hatóságok elrendelték, hogy az ünnepi örölnél a malmok az örölhenger folyómétereért fizessenek ezer lej külön illetéket. Nagy zavart okozott az is, hogy a rendeletet az örölési időpont tekintetében különbözőképpen értelmezték. Egyes helyeken például úgy magyarázták, hogy karácsonyig lehet

örölni, más helyen pedig az a felfogás alakult ki, hogy vizkeresztig öröltethetnek a falusiak fehérlistát. Az elmondottaknak tulajdonítható aztán, hogy a falusi lakosság karácsonyra fehérlistát nélkül maradt.

**Mit tehet a kisgazda a vadvédelem érdekében?**

A legtöbb kisgazda az erdeinkben, mezőinkben élő hasznos vadakat, érve ez alatt a gyüjtőnév alatt azokat a vadakat, melyeknek husa az emberi táplálkozásra alkalmas — kártevőknek minősíti. Pedig ez az állítás, föltevés nem fedi teljesen a valóságot, mert bizonyos dus vadállomány, ha nem is mindig közvetlen, de közvetve nem megvetendő hasznót hajt a község lakosságának. Gondoljunk csak arra, hogy milyen tekintélyes összegű haszonbért kaphat egy község, ha dus vadállományu határát hárbe adhatjal Csökken a községi pótlóadó. A szegényebb népréteg némi keresetthez jutthat, ha minit hajtót, vagy egyéb a vadászato-

rület gondozása, főtartása érdekében szükséges munkálataokra, fuvarozásokra, vadőröknek használtatnak, alkalmaztatnak. Milyen nagyra mondható összeget fizetnek a külföldi szenvedélyes vadászok, ha egy európszerte elismert hírnévnek örvendő szarvasagancsot, medvét, vadkant hozhatnak terítékre. Ez nemcsak nemzeti vagyonosodást jelent, de egyeseknek is hoz nem megvetendő jövedelmet. A nyulak számbavehető kárt nem okoznak a kiskgazdának, legfellebb a simakérgű, fiatal fák lerágásával okozhatnak kárt, de az ellen nagyon könnyen megóvhatjuk fiatal fáinkat, ha azokat még a tél beállta előtt, de mikor már a mezei munkák szünetelnek, értéket nem képviselő náddal, kukoricaszárral, tövissel bekötözzük. A fácányok, foglyok, fürjek csak hasznos ingyenmunkásai a kiskgazdának, mert kimondhatatlan nagy az a haszon, amit ezen madarak tesznek azzal, hogy rengeteg meny-

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.

nyiségű, növényeinket károsító rovar és gyomnövénymagvat pusztítanak el, hogy azzal táplálkozzanak.

Tagadhatatlan az, hogy a túlságosan elszaporodott vadállomány károkat is okozhat a kiskgazdának, de törvényeink kötelezik a vadtenyésztőt a vadak által okozott károk megtérítésére, tehát a kiskgazdának kára nem származhatik, de általánosságban haszna van a dus vadállományból, mert a nagymennyiségben piacra kerülő vadhushoz olcsó áron juthat az a népréteg is, mely különben csak ritkán juthat elsőrendű táplálékot nyújtó huseledelhez. A főntebb elmondottakból

láthatjuk azt, hogy a vadállomány nem okoz kárt a kiskgazdának, hanem ellenkezőleg haszna is van belőle, tehát joggal elvárhatnók azt, hogy az ne pusztítsa, hanem ellenkezőleg, oltalmazza. Ne tartsa azt Csáki-szalmájának, amit mindenki szabadon prédálhat, pusztíthat, hanem ismerje be, hogy a vad azé, aki azt ápolja, gondozza, tehát ha a vadat bármi módon elsajátítja, elpusztítja, törvénybe ütköző cselekedetet követ el, amiért bünhődnie kell.

Elítélendő módon cselekszik az, aki még tehetetlen vadfiókat visz haza gyermekeinek játékszerűl. Az ilyen vadfiókák rendszerint madzagra kötve hurcoltatnak az utcákon, tereken, amíg rettentő kinok között éhen nem pusztulnak el, tehát a gyermeki szivekben a kegyetlenséget költik föl.

Ne engedje a kiskgazda házőrző kutyáját a mezőkön, erdőkben csatangolni, mert azok különösen a fiadzás és költés idején nagy károkat okozhat-



LOTERIA DE STAT

# Egy új év kezdődött

Mindenki ki kell próbálja a szerencsését.

1939-ben az első húzás Január 15-én.

Egy sorsjegy az Állami Sorsjátékon  
a legkedvesebb ajándék.

**Ujítsák meg sorsjegyeiket!**

nak a vadászterület tulajdonosának vagy bérletjének.

Ne rongálja meg, ne tulajdonítsa el a Kisgazda a vadászterületen létesített étető, fogó készülékeket, amiket a vadászatra jogosult a vadak gondozása és ápolása céljából tart fenn.

Ha kertjében, gyümölcsösében vagy egyéb helyeken szürkevarjú, szarka, vagy egyéb ragadozó madár fészéke talál, adja tudtára a vadászterület gondozására hivatott egyéneknek, hogy az azoknak eltávolításáról, elpusztításáról gondoskodják. Ezzel a csekély fáradsággal nemcsak a vadvédelmet szolgálja a Kisgazda, de a házi szárnyasoknak is adós ellenségétől mentíti meg a falu házarát.

Szigorúan tiltja meg a Kisgazda gyermekeinek, hozzátartozóinak, hogy a mezei munkák végzése alkalmával talált madárfészékeket kirabolják, elpusztítsák, — a tobozókat fókákat kiszedjék. Az ilyen leletből értesítse a vadőrt, hogy az a szükségesnek mutakozó teendőköt megtegye.

Hírelt Gyala.

## Piac

Nem tudják megkötni a nemzetközi búzaegyezményt.

A most folyó, nemzetközi búza-értekezlet eddig komolyabb jelentőségű határozatokat nem tudott hozni. Az Északamerikai Egyesült Államok képviselői ugyanis ragaszkodnak ahhoz, hogy Amerika az európai piacon nagyobb mennyiségű búzát helyezhessen el. Ez nagyon sérti az európai búzatermelő államok érdekeit. Ezért ezek elsősorban Románia, Magyarország és Jugoszlávia tiltakoztak az ellen, hogy az Északamerikai Egyesült Államok évente 27 millió mázsa búzát helyezzen el Európában.

Az európai búzatermelő államok tiltakozása minden tekintetben indokolt. Mert a búza árakat nálunk mindig az veri le, hogy az amerikai gabonatermelő államok olcsó búzával árasztják el a piacot. A nemzetközi búza-értekezlet tanácskozásai tovább tartanak, de nincs remény a megegyezésre.

A máramaros fa és alma sorsa

A vasuti közlekedés akadályai következtében Máramaros megyében hosszú ideig szünetelt a rendes piaci forgalom. Teljesen megakadt a megyéből szoktak a termékeknek a kivitele, amelyek rendes körülmények között Máramaros megye lakosságának legfőbb jövedelmét biztosítják. Ezek a termékek az alma és a fa. A hat hétig tartó vasuti forgalomszünetelés következtében Máramaros megye elveszítette piacainak egy részét és most nagy erőfeszítés kell ahhoz, hogy a piaci kapcsolatokat újra meg lehessen szervezni.

## Dr. Dávid György

orvosi rendelőjét

Targul-Săcuesc — Kézdivásárhelyen  
a Piac téren megnyitotta.



Belgyógyászati laboratórium.  
Rövidhullám-kezelések.

## Gazdakörök és héreséplési vállalkozók figyelmébe ajánljuk a „MAVAG” (Magyar Állami Gépgyár, Budapest)



gyártmányu, önbeállós glyósesapágyas, acélkeretű eséplőgépeket. Fordítható dobkosár, meghosszabbított kivitel, kétengelyű lengőládás szalmarázó rendszer, magasnyomású kenés. Szűk udvarokon és nagyobb emelkedéseken is könnyen szállítható. Hosszuszalmájú gabonák eséplésére kiválóan alkalmas, leggazdaságosabb fűzem. „Mavag” szab. beszerelhető 16-hereséplőkészülék. „Mavag” kalapácsmalom. Hanomag 88 Hp. Diesel német- és legújabb kivitelű amerikai gyártmányú traktorok és más üzemgépek. Díjtalan helyszíni látogatás! A legolcsóbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett rendeléseket már most felvesz a jövő eséplési időnyre a romániai kizárólagos Vezérképviselőt:

„INDUSTRIA-ECONOMIA” Kereskedelmi és Ipari Rt. Timisoara-Temesvár IV. Str. Brătianu 35.

Távírat: „Industria Timisoara”. — Telefon: 43-57.

## Mulattató

### Újév-küszöntő.

Reménykedünk évről-évre,  
Mikor jó el már a béke,  
Izari napsugaras,  
Poldogságos nagy ajándék —  
Ne csak ilyen tessék-lássék,  
De valódi szép tavasz.

Jöjjön hát a tavasz-ünnep,  
Öröm szálljon mindenünnet  
Kedves remény, új hajtás,  
Ilyen tavasz legyen végre,  
Derüljön föl reménységre —  
Hisz' a tavasz: biztatás!

És azután forró nyáron,  
Teljesüljön majd az álom,  
Mire szívünk várva vár,  
Tavaszi vágy boldog nyáron  
Teljesüljön, be is váljon —  
Igy les: termő, dús a nyár.

Gyümölcsstermő ősz boruja,  
Régi kedvet hozzon újra,  
Hegyen: vidám tüzeket,  
Búzát, bort és békességet,  
Sok szívbéli ékességet,  
Tele szatnyort, szüretet.

S ha tél csillan völgyön-hegyen,  
Jövő tél már öröm legyen,  
Jöjjön boldog szép világ,  
Meleg szoba, jó szerencse,  
Teli kamra — ezt jelentse  
Zuzmára és jégvirág!

Tele volt a múlt év bajjal,  
Tört reménnyel, könnyel, jajjal,  
Szenvedtünk is, oh sokat —  
Újév napja vidám, hangos,  
Tiszta szívből szól a lantos:  
— „Új-esztendőt, boldogati!“

## Meghal-e télen az élet?

Nyakunkba szakadt a hosszú tél. Meghalt a természet.

A virágregés költő azt mondja: „Az élet fagyva van és megdermedett“. Az elmulásba beletörődni nem tudó embert kétségek gyöttrik: Hát ezért volt szükség a forró nyár lobogó lángjára, hogy a hideg őszi esők eloltásák a tüzet? Hát azért gyönyörködtünk a mozgalmas élet liktetésében az alföldön, a hegyek közt, a víz partján és az erdőben, hogy most fagyos ujjával összeszorítsa szívünket a halál mozdulatlansága és dermedtsége? Meghalt-e valóban minden? Nincsen-e élet a hó és jég alatt is?

Csak a lelkiismeretes megfigyelés, tapasztalás és kísérlet adhat ezekre a gyöttrő kétségekre biztos feleletet.

Már sokszor meggyőződtem róla, hogy az elmélet és bölcselkedés mindig sötétebbnek, sivárabbnak, hogy ne is mondjam, elviselhetlenebbnek mutatja az életet, mint a tapasztalás és a pontos megfigyelés.

A tapasztalás megtanít bennünket arra, hogy a hideg tél nem olyan kegyetlen gyilkos, mint amilyenek az emberek feltűntetni szeretik. Csak a legszembeötlőbb valósággra mutatok rá. Minden tavasszal szemünk előtt ujjaszületik az élet. A holt anyagból élet nem keletkezhetik. Élő csak élőből származhatnak. Tehát tavasszal is csak élőből jöhet létre az élet. Ha télen minden élet elpusztulna, akkor hiába érkeznek el hozzánk a havat olvasztó tavasszal! A hullákból nem fakadna új élet.

Ilyenféle gondolatokat kergettünk a ka-

rácsonyi vakációban Jóskával, hatodikos gimnázista unokaöcsémmel.

— Rendben van! Elismerem, hogy a hideg nem öl meg minden életet, de én arra vagyok kíváncsi, hogyan marad meg az élet télen? Hogy vélekeznek a növények, főképpen pedig az állatok, a téllel együttjáró rengeteg veszedelem ellen? — kérdezte Jóska.

— Ho, hó, csak lassan! Ne akarj egyszerre mindent felmarkolni, mert akkor nagyon keveset fogsz. Talán hagyjuk holnapra a növényeket! Holnap is kell valamiről vitatkozni.

— Arra, azt hiszem, felesleges rámutatnom, hogy az élő szervezetben állandó lassu égés megy végbe. A test melege a táplálékanyagok égésének az eredménye. A madaraknál és emlősöknél állandó a hőmérséklet, bármilyen is a környezet hőfoka és bármilyen is a szervezet melegtermelése.

— De hiszen akkor szükséges, hogy az élő szervezet melegét valamilyen szerkezet szabályozza!

— Helyes közbeszólás! Valóban van is ilyen szerkezet a szervezetben. Ez a szerkezet másként működik akkor, amikor a szervezet hideg ellen és másként, amikor a meleg ellen küzd. Maradjunk most a hidegnél! Kitaláld-e, hogyan védekezik a szervezet a lehülés ellen?

— Azt gondolom, hogy csak kétféleképpen védekezhettek: vagy több anyagot éget el, vagy csökkenti a melegvesztésüket.

— Okos fiu vagy! Már most több anya-

got akkor éget el a szervezet, ha élénkebben lélekezik, bőségesebben táplálkozik, vagy izmait erősebben dolgoztatja.

— Most már sejtem, hová tetszik kilyukadni!

— Hadd látom, mire gondolsz?

— Arra, hogy vannak olyan szervezetek, amelyek télen többet táplálkoznak, mert több melege van szükségük és így huzzák ki a telet.

— Na és mit csináljanak azok, amelyeknek nincs mit enniük télen, mert a táplálékaik elbujnak vagy elpusztulnak?

— Azok éljenek meg a nyáron felraktározott zsirból! Megélhetnek belőle, mert hiszen abból, amit az előbb tetszett mondani, az is következik, hogy a lecsökkentett élettevékenységek kevesebb meleget termelnek ugyan, de kevesebbet is fogyasztanak.

— Vannak sokan, amelyek ezt is csinálják! Bár ez nem olyan egyszerű dolog, amint te elgondoltad és elmondtad. A téli alvás, téli merevség olyan csodálatos alkalmazkodásai a természetnek, amelyek előtt bámulattal állnak meg a legnagyobb természettudósok is. A téli álomba merült test nagyon kevés táplálékot fogyaszt, mert nagyon kevés erőre van szüksége. A sün és borz egész télen semmi táplálékot sem vesz magához. Csak a testükben felraktározott zsirral táplálkoznak. Ma már tudjuk, hogy a téli alvás inkább az élelemnélküli időhöz, mint a hideghez való nagyszerű alkalmazkodás. A téli álmat alvó állatok legcsekélyebb életerő felhasználásával töltik el az életükre legveszedelmesebb időt.

Igy folytattuk a szót Jóskával, aztán elhatároztuk, hogy elmegyünk az erdőbe és megnézzük az életet a hó és jég alatt.

— Emlékszik, Jenő bácsi, milyen nagy hangyaboly volt ennél a fánál? — szólalt meg Jóska, amikor egy magános tölgyfa mellett elhaladtunk. — Vajjon mit csinálnak most a hangyák?

— Melegítik egymást. Összebujnak a lakás legmélyebb részén. A nyáron állandóan tevékenykedő népnek most eszébe sem jut a csatangolás. Érzik, hogy az összetartás nemcsak erőt, hanem meleget és életet ad. Nagyon szigorú teletek kibírnak.

— De gyere, vágjunk itt át a szántóföldön! Egy kicsit vizes lesz a eszizmánk, de meg fogja érni. Az én hörsög komámat akarom meglátogatni.

— Nem lehet azt most látni! Ott alszik az mélyen a föld alatt!

— Felteszem az én csodaszemüvegemet. Benézhetek én azzal a föld alá is!

Nekiindultunk a behavazott földön át az erdő felé. Nyáron sokszor sétáltam erre esténkint. Nézegettem a fejlődő st. Hal-kan, csendesen bandukoltam a sárgászöld

búzatáblák közt. Egyszer egy jól fejlett vén hímhörsögöt vettem észre. Eppen a vetést dézsmálta. Nagyon éhes lehetett, hogy már naplemente után közvetlenül megkezdte a vacsorázást. Máskor éjszaka szeret kijárni enni és gyűjteni. Hátsó lábain ült és rövid farkára támaszkodott. Eleven, köpcös háromlábú székhez hasonlított. Mellső lábaival lehajlította a búza szárát és metsző fogaival egyetlen harapással levágta a kalászt. Éles késsel sem csinálhatta volna ügyesebben. Majd a száján keresztülhuzta a lemetszett kövér kalászt. Kihámozta az érett magvakat és nagy, csaknem a válláig érő pofazacsckóiba tömte. Léleket-visszafojtva figyeltem. Rengeteget evett. Jó idő múlva, amikor úgy érezte, hogy pofazacsckói megteltek, egyetlen járással hazadöcögött. Szállása nem lehetett messze.

Csendesen eltűnődtem a nyári emlékeken. Jóska kérdése zökkentett újra a valóság világába:

— Mennyi mag férhet egy hörsög pofazacsckójába?

— Eppen a multkor olvastam, hogy egy német tudós ezt is megsámolta. 1207 szépen fejlett gabonaszemet talált a két pofazacsckóban. Tehát körülbelül 20 rozskalászt kellett kihámozni az állatnak, míg az eleven zsebeket megtöltötte.

Valószínűleg éppen azon a helyen járhattunk, ahol nyáron a hörsögöt megpillantottam. Hirtelen megálltam. Feltettem a szemüvegét és a földre néztem. Azután halk hangon beszélni kezdtem, mintha valóban látnám azt, amit Jóskának elbeszélék:

... Itt alszik a hörsög körülbelül 60 cm. mélyen a föld alatt. Egészen összezsugorodva, hogy a test felületét csökkentse, és így minél kevesebb meleget veszítsen el. Nagyszerűen megválasztotta a lakását. Egészen száraz. Igen kellemes otthon lehet egy hörsög számára. Tágas, hosszukás, gömbölyű kamra. Fűvel és szalmával bélelte ki. A falakat szép simára dörzsölte. Ugy lát- szik, hogy a tél beállta előtt ki is tatarozta, mert nagyon csinos. Az ember valósággal kedvet kap, hogy a meleg vacokba bele- feküdjön. A lakószoba mellett három tágas üreg van. De nem üresek ám! A jó gazda még az ősz előtt telehordta őket gabona- szemekkel. Becslésem szerint lehet bennük 40 kg. is. Az egyik kamrából azonban már sokat elfogyasztott. Tehát ökelme már egyszer fel- ébredt s alaposan befalatozott az összelop- kodott táplálékból. Lakószobájából függőle- ges csatorna halad a föld felszínéhez. De a ki- járatot most jól betapasztotta földdel. Van egy másik kijárat is. Ez enyhén lejt a lakás felé. Nyáron ezen át szokott kijárni tolvaj- lásaira. Most ennek a kapuját is földdel tömte be. Okos állat! Alaposan bebiztosította magát

a hideg tél ellen. Nyugodtan alszik. Alig lélekzik. A szive alig ver percenkint 15-öt. Hadd aludjon tavaszig! De tavasszal rászabadítom a kutyákat, mert ilyen kártevőt nem tűrhetünk a földünkön. Még hozzá nem is elégszik meg gabonával, hanem a pacsirtákat, sármányokat és fürjeket is legyilkolja. Tojásaikat elrabolja. Na megállj, bestial!

Jóska némán hallgatott. Jobbnak látta, ha nem szól közbe, mert tudta, hogy azt nem szeretem. De amikor befejeztem, megjegyezte:

— Annnyira bele tetszett melegedni, hogy valósággal én is láttam a hőresögöt és nagyon megdühödtem rá. Tavasszal én is jelen szeretnék lenni a hőresög vadászaton!

— Ott leszel! De most siessünk az erdőbe, mert gyorsan mulik az idő.

Jól kiléptünk és egy negyedóra múlva már ott is voltunk.

A kis erdő ott terült el a dombok alján. Az egyik felén lucfenyők ágaskodtak. Hősisakjuk nagyon nyomhatta a fejüket. A másik oldalon öreg tölgyek nyújtották bütykös karjaikat. Ma mindnyájan hófehér inget huztak magukra.

— Nézzük meg talán először a vadméheket abban az odvas fában! — kérlelt Jóska.

Odamentünk. Ha nyáron százszor nem figyeltem volna meg a lakás bejáratát, most bajosan találtam volna meg. A méhek visszavonultak a fa legsötétebb és legmélyebb oduiba. Tömöviasszal gondosan bezártak minden nyílást, hogy a dermesztő északi szél kellemetlen nótákat ne füttyöljön nekik. Szorosan egymáshoz bujva ülnek a lép belső sejtjein. Most nincsenek ott fiasítások. Nem kell gondozni őket. A bennmaradt család jól táplálkozik a nyáron összehordott mézből és virágporból. Elő is teremtik a megkívánt meleget. Hosszu ideig tartó irgalmatlan hideg azonban, sajnos, megtizedeli őket.

Majd a fenyvesbe mentünk át. A mókuszfészket akartuk megnézni. Utközben Jóska megjegyezte:

— Ugy látom, mégis csak a hőresög tölti el legkényelmesebben és legbiztosabban a telet a föld mélyén!

— Igazad lehet, Jóska. A föld kitűnő védelmet nyújt. Ennek a mélyébe huzódnak be nemcsak a lótetű és cserebogár lárvái, hanem a giliszták is. Minél keményebb a tél, annál mélyebben bujnak a földbe. Még a magasabbrendű gerincesek egy része is a földbe menekül. Ezért ássa be magát némely béka az iszapba, vagy a laza talajba. De a gyíkok, kigyók rendszerint a melegítő mohapárna alá bujnak, vagy felkeresik a fák gyökere melletti üregeket. Ott csaknem teljesen életlenül, hideg merevségben élik át a telet. A denevérek nem áshatják be magukat a földbe, de nem is tölthetik el a szabadban a hideg évszakot. Ilyenkor nem kergethetnek rováro-

kat a levegőben. Éhen halnának. Ha nem keresnének maguknak valami különösen védett búvóhelyet, akkor nagyon sokat szenvednének, mert a fagy iránt rendkívül érzékenyek. Ezért kitűnő rejtékhelyet választanak. Sokan összegyűlnek benne. Egymást melegítik. Repülőhártyáikkal köpenyként beburkolják a testüket.

A fenyvesbe értünk. Megtaláltuk a mókusz fészket. A művésiesen épült, jól fedett fészek ott lapult meg a legsűrűbb fenyőfa lombátorában. De a mókusz ma valószínűleg nem volt benne. Ilyen szép napfényes téli napon bizonyára künn csatangol az erdőben. A raktárakat keresi fel és teleeszi magát. Csak a zimankós, hófergeteges napokon huzódik be a melegen kipárnázott fészekbe, és türelmetlenül lesi a rossz idő elmulását. Nem alszik igazi téli álmat. Hőmérséklete sem süllyed le.

Órámrá pillantottam. Eltelt az idő, sietnünk kellett ebédelni. Sokat tanultunk a kis kiránduláson, megnéztük hogyan foly télen az élet hó és jég alatt.

Dr. Honti J.

## Napoleon és az erdélyi úr

Napoleon uralkodása alatt egy erdélyi ur Párisban járt. Alkalma volt beszélni a nagy hadvezérrel, ki Erdélyről kérdezősködött tőle, de nem nyert elég érdekes feleleteket, mert a magyar ur nem igen tudott sokat a hazájáról.

— Uraságod utazik? — kérdezte végre Napóleon.

— Igenis, utazatok.

— Tehát hazáját már ismeri?

— Meglehetősen. De én különben is az ötletek embere vagyok és inkább kedvtelésből kóborlok.

— Nemde, tudja, mi volt ephesusi templomának homlokára írva?

— Hogyne: *Ismerd meg tenmagadat.*

— Akkor — szólott Napóleon — azt is bizonyosan megmondhatja nekem, mi van a kolozsvári Szappan-utcai várkapura írva; mert az is valóságos aranymondás az ötletek és kedvtelések emberei számára.

Az erdélyi ur elszégyelte magát; bizony nem tudta mi a Szappan-utcai kapu felirata.

Napoleon meg nyugodtan folytatta:

— Uram, nem szeretném, ha Párisban nem tanulna semmit; hát azon a kapun, ha jól emlékszem, az a nagy igazság van, hogy: *Vitézebb az, aki magát győzi le, mint aki a legerősebb váron győzelmeskedik.*



## Aposztolok Adomái

### Hol van a Földön a leghidegebb?

Az időjárás kutatók eddig azt tartották, hogy a Föld leghidegebb pontja a szibériai Verkhoiánsk vidékén van. Itt a fagy-pont alatt 74 fok hideget is mértek. A legújabb megállapítások szerint azonban Szibéria egyes pontjain még ennél is nagyobb hidegek uralkodnak. A szibériai Oimekon vidékén a fagy-pont alatt 78 fok hideg is van néha.

Középeurópában ehhez hasonló hidegek nincsenek. Nálunk Csíkságban és Háromszékben szokott télen a legnagyobb hideg lenni. A hideg a 35—36 fokot sohasem haladja meg. Középeurópában a leghidegebb pont a Mészkö Alpok északnyugati részében van. Itt 1270 méter magasságban 1928—29 telén 48 fok, 1929 és 1930 telén 51 fok hideget mértek.

### Nemzetközi feszültség és idegenforgalom.

Az elmúlt esztendő külpolitikai izgalmainak és eseményeinek hatása következtében az idegenforgalom Európa minden országában nagyon lecsökkent. A megállapítások szerint Olaszország idegenforgalma egyötöd résszel csökkent. Tizedrésznyi csökkenés mutatkozik Svájc idegenforgalmában. Ez bár látványosan nem sok, mégis nagyjelentőségű, mert Svájc bevételének legnagyobb részét az idegenforgalomból befolyó jövedelem alkotja. Visszaesést mutat Anglia, Németország és Belgium idegenforgalma. Magyarország idegenforgalmának visszaesését világviszonylatban is kiemelkedő ünnepi események ellenúlyozták, ugymint, az Eucha-

risztikus világkongresszus és a Szent István ünnepségek. Az elmúlt esztendőben legjobb mérleggel zárult Franciaország idegenforgalma, mert a párisi világiállítást nagyon sok idegent vonzott Franciaországra.

Az idegenforgalom visszaesését tanúsító számadatok igazolják, hogy a politikai és gazdasági élet egymástól elválaszthatatlanok.

### Pusztuló falvak.

Mont-Maur franciaországi községnek száz évvel ezelőtt 300 lakója volt. Ezelőtt 50 évvel lakóinak száma felére csökkent 1914-ben, a világháború kitörésekor a községnek csak 40 lakója volt. Ma már csak egy öreg házaspár él a községben. A házak romba dőltek és a falu teljes pusztulás képét mutatja. A község környékén pedig kitünő termőföldek vannak, megteremnek a legjobb és legnemesebb gyümölcsök is, azonban a lakosság nem szaporodik és mindenki a városokba húzódik. Mont-Maur francia község szomorú példája legyen intés azok számára, akik az ősi falut el akarják hagyni!

### Szittyai orvosi tudomány.

A szittyák, a magyar nép ősi rokonai vad és merész harcosok voltak. Az orvosi tudományban nagyon kiváltak. Sebészeti műtéteteket sikeresen hajtottak

vége. Jól értettek az eltörött csontok összeillesztéséhez. Érdekes, hogy a szittyák sikerrel alkalmazták a beteg elbódítását. Fájdalmas műtétek előtt a következőképpen bódították el a beteget. Borba bódító növény leveleit vetették és a bort parázson forralták. A beteg addig lélegzett a felszálló gőzökből, amíg elbódult. Ekkor a műtétet végre tudták anélkül hajtani, hogy a betegnek fájdalmat okoztak volna.

### Idegenek jelzése a finn szállodákban.

A finnországi szállodák rendkívül hasznos szokást vezettek be. A szálloda kapuja fölé kitélik azoknak a nemzeteknek a zászlóit, melyeknek fiai a szállodában szállást vesznek. Az intézkedés nagyon előnyös az idegenforgalomra, mert a Finnországba érkező idegenek a szállodákban lengő zászlókról megállapíthatják, hogy van-e a szállodában honfitársuk? Finnország idegenforgalma nagyon élénk és így a szállodákban sokszor tarka zászlóerdőket lenget a szél.

### Jószándéku feleség.

**Asszony:** János, ha nem veszed meg nekem, ezt a cipőt, nem látsz többé.

**Férj:** Mért nem látlak, feleség? Elhagysz engem?

**Asszony:** Nem... de kikaparom a szemedet!

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

## Uj Cimborá

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. —  
Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Poni

## Tanácsadó

**Miután újabb rendelkezés szerint névre szóló tanácsadást nem lehet a lapban elhelyezni, felkérjük azon előfizetőinket, akiknek tanácsra van szükségük, hogy a rendszeres 20 Lei tanácsadási díjon kívül, még 7 Lei portóköltiséget is küldjenek be, mert a választ levelben adjuk meg.**

**Mikor kell kivenni a torokmandulákat?**

A torokmandulák rendeltetésével és feladatával kapcsolatban sok téves nézet uralkodik. A mandulák szűrőként szerepelnek a szervezetben. Fontos élettani feladatot töltenek be, mert a vérbe került fertőző csirákat és mérgező anyagokat tartják vissza. Amíg tehát a mandulák egészségesek, nem szabad eltávolításukra gondolni. Ha azonban a mandulák megbetegedtek, különösen pedig akkor, ha elgennyesedtek, feltétlenül ártanak a szervezetnek. A beteg mandulák szív, vese és epebajokat okozhatnak. Nagyon sok esetben vezetett a beteg mandula halálos betegség kifejlődésére. A beteg mandulákat tehát minden esetben el kell távolítani, mert a szervezetnek ártanak!

**Vitatókozók.**

A holdfogyatkozást az okozza, hogy a Föld pontosan abba a vonalba esik, amelyben a Hold és a Nap állanak. Így a Föld árnyékot vet a Holdra. Amikor nálunk holdfogyatkozás van, a Holdon napfogyatkozás tünetényét lehetne észlelni, mert a Föld eltakarja a Napot. A holdfogyatkozások megfigyelésének nincsen különösebb tudományos jelentősége, ezzel szemben a napfogyatkozások igen nagy jelentőségűek.

**Hogyan védjük meg a lábat a hidegtől?**

Amint lapunk egyik előző számában megírtuk, a hideg ellen a legbiztosabb védelmet a gyapju ruházati cikkek nyújtják. A gyapjuban ugyanis nagyon sok levegő van s ezért a hőt rosszul vezeti. Így a gyapju ruházati cikkek fedett test vagy testrész nem fázik meg. A lábat tehát

legjobban a gyapjuharisnya védi a megfázástól. A védekezést a hideg ellen még tökéletesebbé lehet tenni, ha a cipőbe, a harisnya fölé vékony papír-kapcát teszünk. A papír nagyon rossz hővezető és ezért kitűnően beválik kapcának, amint azt a világháborúban sokan tapasztalták. Még egy mód van arra, hogy a láb ne fázzék télen. Lapunk „Tanuld meg” rovatában írtuk, hogy a cipőbe szőrével a láb fele fordított nyulbőr darabot kell tenni. A meleg bundájú nyulbőr a legnagyobb hidegben is melegen tartja a lábat.

## Szerkesztői üzenetek

*Az alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.*

B. I. Szentiványlaborfalva. D. F. Nagypetri. K. I. Hegykövesi. Sz. J. Marosszlatina. B. G. Szinérszeg. Sz. Zs. Firtosmartonos. H. A. Németszentpéter.

*Előfizetőinkhez! Könyvnaptárunk szétküldését folytatjuk mindazoknak, akik nincsenek hátrálékban, fokozatosan megküldjük. Tekintettel arra, hogy több ezer előfizetőnek kell a naptárt elküldeni, bizonyos beosztás szerint kell ezt elvégezni, ezért felkérjük azon előfizetőinket, akik még nem jutottak hozzá naptárjukhoz, legyenek türelemmel, mert rövid időn belül minden naptárigénylő hozzájut naptárjához. Természetes dolog, hogy akiknek módjukban áll és megfordulnak városunkban, azoknak személyesen adjuk át és így hamarabb át is vehetik naptárjukat. Azok, akik utóbbi napokban fizettek, vagy közelebről fizettek, azoknak is elküldjük a naptárt, azonban csak akkor, ha mindazoknak már elküldtük, akik megelőzőleg rendezték előfizetésüket. Figyelmeztetjük tehát a hátrálékosokat, hogy küldjék be a díjat mielőbb, mert amint az első szétküldés befejezést nyer, azonnal megkezdjük azok részére a naptár elküldését, akik a díjat rövidesen beküldik. Új házasoknak csak abban az esetben küldünk naptárt, ha már*

*előre beküldik legalább egy fél évre az előfizetési díjat attól a időponttól kezdve, amikor a kedvezményes egy év lejárt.*

*Sz. J. Szilágycsek. Leánya neu rendezte az előfizetési díjat és így a 300 lejes tartozása fennáll. Címét egyébként kijavítottuk.*

*Biharmegyet előfizetők! Megbizottunk rövid időn belül felkeresi azon előfizetőinket, akik még hátrálékban vannak. Ezen előfizetők gyűjtsek össze a pénzt, hogy ha megbizottunk megjelenik, a hátrálékot kifizethessék.*

*A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: K. B. J. Szentpál 150, Sz. L. Pankota 1500, M. S. Uj-székely 150, özv. Sz. A. né Olt-hévíz 1845. Ujvársándról L. S. 150, N. J. 155, Gy. I. 150 és N. J. 150, Sz. S. Ploesti 150, K. L. Székudvar 155, ifj. D. S. Szolokma 150, N. M. Szentábrahám 150, T. P. Brassó 155, G. G. Világos 155, N. L. Feldoboly 155, O. S. Belény-ecsonkolyos 150, H. I. Csikcsekefalva 150, Gy. A. Gyulafehérvár 155, ifj. Sz. J. Nagysármás 155, G. J. Mezóbánd 155. Vizaknáról ifj. K. J. 155, J. P. 155, M. S. P. Árpástó 155, M. I. Csefa 155, Fogy. Szöv. Nagyzerénd 155, Dr. P. D. Torja 155, Harórol Cs. B. 155, Gy. L. 155, F. F. Nyáradgálfalva 85, K. S. Nagyszalonta 130, S. F. Belényesujlak 155, özv. V. L. Eréndréd 215, özv. P. M. Torda 150, B. A. Hadikfalva 155 lej.*

## Aprohirdetések

*Hatezer tő szőlő mellé vinekért keressék. Feltételek: lakás, kert és 12,000 lej évi fizetés, elszállítás. A téli hónapokban eldologozás meg van engedve. Cím: Dr. Kováts Zoltán, Hida, jud. Cluj.*

*Br. Atzél Ede mezőzáhi gazdaságába 1939 január 15-től megbízható, szorgalmas, munkabíró gazdasszony kerestetik. Cím: Zăul de Câmpie, jud. Turda.*

*Laptulajdonos: Magyar Nép R. T. Főszerkesztő: Gyallay Domokos. Felelős szerkesztő és ügy. igazgató: dr. Szász Ferenc.*



Gafencu, román külügyminiszter.

## Új külügy- miniszterek.

A közelmúlt napokban mind Románia, mind Magyarország külügyeinek intézését új emberek vették át. Magyarországon gróf Csáky István lépett Kánya Kálmán örökébe. Romániában pedig Grigore Gafencu váltotta föl Petrescu Comnent. Az új külügyminiszterek előző beosztásaikban is gyakran találkoztak egymással s hivatalba lépésük alkalmával kölcsönös táviratváltással üdvözlötték egymást.

Gróf Csáky,  
magyar külügyminiszter.

## Tanuld meg!

### Hogyan távolítjuk el apróbb tárgyakról a rozsdát?

Apróbb tárgyakról, amelyek melegíthetők, a rozsdát a következő módon távolíthatjuk el. Egy darab viaszot vastag rongyba kötünk és a megmelegített, rozsdás vastárgyat a rongyba kötött viasszal jól bedörzsöljük. A vas ilyen módon finom viaszréteggel vonódik be. Ezután vegyünk egy darabocskára rongyot, mártsuk örölt sóba és azzal dörzsöljük le a vasat. Ilyen módon a rozsdát eltűnik a vastárgyról.

### Csak jó lámpafénynél olvassunk!

A hosszú téli estéken leghasznosabb foglalkozás az olvasás. Vigyázni kell azonban arra, hogy csak jó világítás mellett olvassunk. A petróleum lámpa fénye jó, hogyha a lámpa rendszeren

meg van tisztítva és a fényforrás elég közel áll a könyvhöz. A petróleum lámpa fénye nem fárasztja a szemet és megnyugtató arra nézve, aki olvas. Ha azonban valaki észreveszi, hogy olvasás közben a szeme hamar kifárad, esetleg szemében



fájdalmakat is érez, forduljon orvoshoz, mert szemüveggel könnyen lehet a bajon segíteni. A szem legdrágább kincsünk és ezért védelmére mindent tegyünk meg!

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

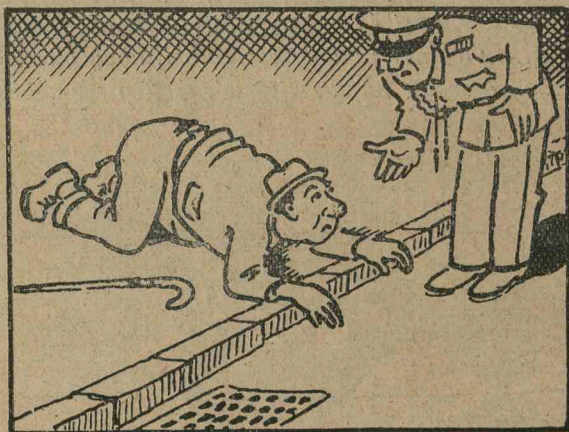
## „MINERVA” Biztosító Részvénytársaság

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Hadd vesszen, mi elveszendő,  
Itt a boldog újesztendő.  
A jó Isten áldjon minket,  
Jó reménnyel tele hinthet  
S ami minden lelket éget:  
Adjon boldog békességet.

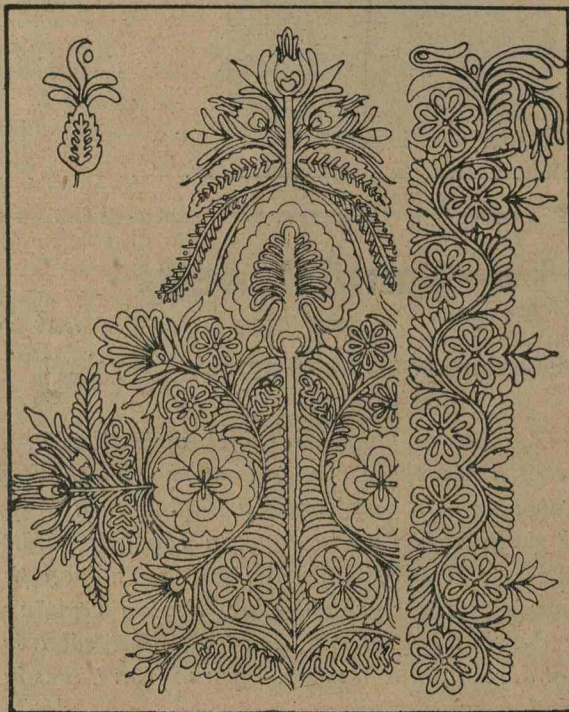
Hogyan tisztítjuk a kocsikenőcs pecséteket?

A pecsétekre vaját kell tenni, aztán a foltot lágy, forró vízzel és szappannal ki kell mosni. Ha az eljárás először nem használ, többször ismétlendő. A folt helyét tiszta kendővel és vasalóval megszáritjuk. Megjegyzendő, hogy a pecsétet egész nagyságban kell bekenni. A kimosást lehetőleg rögtön kell végezni, de később is végre lehet hajtani.



— Elvesztett valamit jó ember?  
— Igen! Az egyensúlyomat.

A magyar díszítés alapformái.



A cifra szűrők mesés gazdagságából mutatunk be pompás díszítés részleteket.

